

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету історії,
політології та міжнародних
відносин

Олександр Добржанський

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Усна історія: методологія та методи дослідження

Вибірковий компонент ОП

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія)

Спеціальність: 014 Середня освіта (Історія)

Галузь знань:

01 Освіта

Рівень вищої освіти

другий (магістерський)

Факультет історії, політології та міжнародних відносин

Мова навчання

українська

Чернівці - 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Усна історія: методологія та методи дослідження**» складена відповідно до вимог та відповідає освітньо-професійній програмі Середня освіта (Історія), затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 3 від «3» квітня 2023 року).

Розробники: к.і.н., доцент Скорейко Ганна Михайлівна

Затверджено на засіданні кафедри історії України
Протокол № 1 від 12 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри історії України _____ (Микола Гуйванюк)

Схвалено методичною радою факультету історії політології та міжнародних відносин
Протокол №1 від 12 серпня 2024 р.

Голова методичної ради факультету _____ (Василь Карпо)

Пояснювальна записка

1. Мета і завдання курсу «Усна історія: методологія та методи дослідження»

- Сприяння розуміння усної історії як своєрідної бази, де дослідники з усіх галузей історичної науки - історичної антропології, історичної психології, історичної герменевтики тощо можуть черпати важливу інформацію, необхідну для проведення високоякісних наукових розвідок;
- набуття навиків роботи з усною історією як способом трансляції цінностей від покоління до покоління, розкриття гуманітарного змісту історичного процесу, адже йдеться про масову свідомість;
- формування знань магістрантів про особливості та напрями розвитку усно історичних досліджень, методи та методологічні підходи, що дають можливість значно глибше вивчати історичні процеси на основі свідчень очевидців;
- забезпечення набуття теоретичних знань та практичних вмінь, що становлять основу професійної підготовки майбутнього викладача/науковця;
- проведення самостійного наукового усно історичного дослідження з використанням новітніх методів роботи з історичними джерелами та виявлення специфіки методологічних підходів співвідносно з предметом історичного дослідження;
- сприяння вивченню нових підходів до глибокого і всебічного аналізу усно історичних матеріалів як основи наукового критичного осмислення історичного процесу та використання набутих знань та методик аналізу у процесі викладання історії;
- сформувати компетентності в галузі використання можливостей комунікативних навичок в освітній діяльності;

Пререквізити. Передумови для вивчення дисципліни – вивчення курсу, спирається на базові знання з усіх історичних, педагогічних й філософсько-культурологічних навчальних курсів. Зокрема, пре реквізитами виступають такі дисципліни як: «Новітня історія України», «Методика вивчення дискусійних проблем історії в ЗЗСО», «Методологічні проблеми всесвітньої історії на уроках в школі», «Джерелознавство історії України». Організація роботи здобувачів освіти передбачає формування поняттєво-категоріального масиву інформації з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науковою літературою і джерелами, а також – розв’язання проблемних наукових задач й ситуацій.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути таких компетенцій:

6 – Програмні компетентності		
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК2	Здатність працювати автономно.
	ЗК3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК4	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
	ЗК5	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Фахові компетентності	ФК 1	Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності
	ФК 2	Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів
	ФК 5	Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя
	ФК 6	Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання
	ФК 7	Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку
	ФК 10	Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.
	ФК 11	Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

Предметні компетентності	ПК 5	Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учасника освітнього процесу, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів
	ПК 7	Прагнення до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу
	ПК 8	Виявляти знання та розуміння наукових основ певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах та вміти моделювати їх у зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання
	ПК 9	Здатність до соціальної комунікації; розуміння та сприйняття принципів толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти

7 – Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 6	Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти
ПРН 7	Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.
ПРН 8	Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття рішень
ПРН 9	Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного

	зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів
ПРН10	Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання, працювати над саморозвитком та самовдосконаленням, активно долучатися до діяльності професійних спільнот
ПРН11	Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість
ПРН13	Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.
ПРН14	Здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими людьми, відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна інформація про розподіл годин

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	змістовних модулів	Лекції	практичні	семінарські	Лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	10	4	120	2	30				90		Залік
Заочна	1	10	4	120	2	6				114		Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	Лаб	Інд	с.р.		Л	п	лаб	Ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТА ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ УСНОЇ ІСТОРІЇ											
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Усна історія: методологія та методи дослідження».	8	2				6	8	1				7
Тема 2. Усна історія - як дослідницька ділянка в українській науці: становлення, стан, перспективи розвитку.	8	2			1	6	8	1				7
Тема 3. Теоретико - методологічний дискурс усноісторичних досліджень у просторі конструювання минулого.	8	2			1	6	9	1				8
Тема 4. . Інституціоналізація усної історії в Україні.	8	2				6	7					7
Тема 5. Юридично-правові аспекти практики усної історії.	8	2				6	8					8
Тема 6. Політика пам'яті у дзеркалі усноісторичної розповіді.	8	2				6	8					8
Тема 7. Питання розвитку усноісторичної освіти в Україні.	8	2				6	7					7

Разом за ЗМ1	56	14			2	42	55	3				52
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. УСНА ІСТОРІЯ ЯК МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ											
Тема 1. Питання методики інтерв'ювання	8	2				6	8					8
Тема 2. Документування і архівування (збереження і удоступнення) спогадів.	8	2				6	9	1				8
Тема 3. Аналіз та способи репрезентації матеріалів усної історії.	8	2				6	8					8
Тема 4. Методики роботи з пост-пам'яттю	8	2				6	9	1				8
Тема 5. Прийоми і заходи, які допомагають “не нашкодити” в усно історичних дослідженнях	8	2				6	9	1				8
Тема 6. Колективна травма як особиста історія: проговорення болю	8	2				6	8					8
Тема 7. Будні і свята людини крізь призму усної історії: дозвілля, способи пристосування, психологічні механізми виживання.	8	2				6	7					7
Тема 8. Навчаючи спогадами: усна історія як освітній інструмент	8	2				6	7					7
Разом за ЗМ 2	64	16				48	65	3				62
Усього годин	120	30				90	120	6				114

**Семінарські, практичні та лабораторні заняття не передбачені
навчальним планом***

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назва теми
1	Особливості усної історії як галузі історичного знання
2	Становлення терміну «усна історія».
3	Погляди та ідеї Джозефа Гоулда та Алана Невінса.
4	Особливості просторового (географічного) інституційного оформлення усної історії
5	Період становлення усної історії (1940–1960-ті рр.).
6	Розвиток та інституціалізація усної історії в 70-80-х роках ХХ ст..
7	Постмодернізм і усна історія (1990–2000-ті рр.).
8	Еволюція розуміння сутності предмета усної історії.
9	Створення та діяльність Міжнародної асоціації усної історії. Українська асоціація усної історії.
10	Види і типи інтерв'ю в усно історичних дослідженнях
11	Підготовка до усно історичного дослідження: вибір і пошук респондентів
12	Особливості у підходах до формування питальника / програми інтерв'ю.
13	«Ситуація інтерв'ю»: виходи із складних обставин
14	Класифікація наративних запитань
15	Транскрипт інтерв'ю та його особливості
16	Нотаційні системи: для чого і як використовувати.
17	Роль дослідника в усно історичних розвідках та вплив його особистісних характеристик
18	Реконструкція чи конструювання минулого в процесі усноісторичного дослідження?
19	Вплив усноісторичних досліджень на характер (ре-) конструювання ідентичності та образу минулого
20	Усна історія як засіб комунікативних можливостей людини
21	Проговорювання болю: як не нашкодити в процесі збору усно історичного матеріалу
22.	Усна історія як педагогічний інструмент

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Основною формою індивідуальної роботи студентів є виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, що є обов'язковою складовою

навчальної програми дисципліни за вимогами кредитно-модульної системи. Основною метою ІНДЗ є виявлення та поглиблення науково-пошукового інтересу студентів у межах пропонованого курсу, формування мотиваційної сфери позитивного ставлення до навчання і самостійної пошукової роботи, що є невід'ємною умовою успішного навчання. Навчальний проект обирається студентами за погодження з викладачем. Під час виконання ІНДЗ студенти мають продемонструвати авторську самостійність, здатність до цілеспрямованого пошуку, відповідність науковим критеріям та практичну доцільність результатів. Проте студент повинен показати, що він має повну свободу у виборі форми і теми індивідуального проекту. За умови обґрунтування студент може запропонувати власну форму та тему ІНДЗ. В окремих випадках допускається виконання колективних ІНДЗ, залежності від складності та обсягу обраної дослідницької роботи.

Форми ІНДЗ можуть бути різними:

- створення та підготовка презентації;
- створення тематичних оглядів архівних документів та документальних публікацій;
- підготовка тематичних рефератів новітньої зарубіжної та вітчизняної літератури;
- підготовка та захист аналітичної статті на обрану тему.

В процесі роботи над ІНДЗ студент повинен опрацювати відповідне коло джерел і продемонструвати здатність до узагальнень, аргументованих оцінок та критичного мислення.

При оцінюванні ІНДЗ враховується: оригінальність ідеї, самостійність розробки і виконання, змістовність та наукова обґрунтованість, якість виконання.

Пропонована тематика ІНДЗ

1. Усна історія в українських соціально-гуманітарних студіях.
2. Місце і значення усноісторичних проектів у українській історіографії.
3. Проблема вірогідності, суб'єктивності та креативного характеру інтерв'ю як історичного джерела.
4. Співвідношення офіційної історії й колективного vs індивідуального переживання історії.
5. Основні компоненти усної історії.
6. Респондент – дослідник: рівні взаємодії.
7. Робота з «професійними свідками»: труднощі перекладу.
8. Типи інтерв'ю та проблеми їх вибору.
9. Як правильно ставити питання: особливості усно історичних досліджень.
10. Робота з постпам'яттю.
11. Колективна травма: проговорення болю
12. Особисті історії: проговорення стратегій виживання
13. Педагогічна функція усної історії
14. Чому буденність становить інтерес для усно історичних проектів?

Методичні рекомендації до самостійної роботи

з курсу «Усна історія: методологія та методи дослідження» для студентів факультету історії, політології та міжнародних відносин

Самостійна робота студентів передбачає крім підготовки та виступів на семінарських заняттях, ще й вивчення індивідуально окремих питань дисципліни, що не увійшли до переліку лекційних і семінарських завдань. Лектор самостійно визначає умови та форми звітності студентів щодо цього типу роботи. Також елементом науково-дослідної самостійної роботи студента є написання реферату.

При здійсненні цього комплексу самостійної роботи студент повинен сформулювати такі здатності та систему умінь:

- за результатами аналізу історичних джерел та історіографічної літератури, використовуючи ознаки соціально-історичних епох, та критеріїв причинно-наслідкових зв'язків історичних процесів, визначити закономірності формування та розвитку етнополітичних процесів в Україні;
- мати уявлення та усвідомлювати основні історіософські концепції щодо формування та розвитку суспільства;
- визначити основні закономірності, суть і наслідки історичних періодів і процесів соціальних трансформацій;
- сформулювати особливості історичного пошуку оптимальних моделей розв'язання соціальних конфліктів;
- аналізуючи сучасні документи та історичні матеріали, що відтворюють закономірності суспільних процесів, визначити особливості сучасного соціально-політичного розвитку українського суспільства та його перспективу;
- схарактеризувати історичні аспекти появи чисельних соціальних і етнічних груп в Україні, найбільш характерні риси їх спілкування між собою в рамках держави;
- показати зародження історично української соціальної системи, наявність в ній ознак міжнародного впливу, поєднання історичного і сучасного;
- визначити об'єктивні умови і суб'єктивні фактори в процесах соціального, гуманітарного та політичного розвитку.

Методичні рекомендації до виконання реферативної самостійної роботи

Підготовка та виконання самостійної роботи студентів (рефератів) передбачає ряд етапів самоорганізації трудової діяльності.

1. Ознайомлення з основними вимогами до її виконання:

1.1. Визначення актуальності теми, що розкриває важливість та практичну значущість розглянутої проблеми. В історії України актуальність пов'язана з визначення ролі і місця того чи іншого історичного явища для суспільного життя українського народу. Відображається також зв'язок із сучасністю.

1.2. Достатній теоретичний рівень, що передбачає освоєння студентом основних понять і термінів, які стосуються визначеної проблеми наукового

пошуку, визначення наукових методів та підходів, що застосовувалися науковцями при дослідженні визначеної проблеми.

1.3. Дослідницький пошук. У написанні реферату студенти повинні використовувати основні елементи наукового дослідження, які складаються із: 1) з вивчення достатньої кількості джерел: книг, журнальних статей та інших розробок вітчизняних і зарубіжних авторів; 2) систематизації та аналізу різних думок і підходів, оформленні власної точки зору щодо визначеної теми; 3) порівнянні поглядів різних вчених, розробка висновків та рекомендацій.

1.4. Чітке та вірне оформлення роботи, що визначає дотримання правил цитування, оформлення зносок, титульного аркушу та списку використаної літератури. Виконання цієї вимоги дозволяє виховувати у студента культуру оформлення наукових праць, яка може знадобитись у майбутній практичній діяльності.

2. Організаційна підготовка до роботи та її написання.

Наукова робота здійснюється поетапно. Підготовка наукової роботи охоплює кілька етапів.

На першому етапі здійснюється вибір теми, консультація з викладачем по змісту і методиці оформлення, підбір основної літератури. Вибір теми наукової роботи визначається змістом дисципліни. Приблизна тематика запропонована студентам у методичних розробках кафедри. Можливий варіант самостійного обрання теми, але за умови обов'язкової консультації з викладачем. Тема наукової роботи має становити інтерес для студента, і сприяти максимальному використанню здобутих знань і практичного досвіду.

Другий етап полягає в самостійному вивченні літератури з обраної теми. На основі вивчених джерел відпрацьовується приблизний план наукової роботи, що дозволяє приступити до написання її тексту. Зміст плану, формулювання питань можуть уточнюватись у процесі роботи над текстом наукової роботи.

Спочатку необхідно вірно сформулювати мету та основні завдання наукової роботи. Залежно від того, наскільки зрозуміло і точно сформульовано мету роботи, настільки вдалим будуть її основні завдання, план, організація виконання та стиль викладу. Вірне визначення мети роботи дасть можливість студентам відокремити в ній основний напрямок дослідження, упорядкувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

Приклади формування мети наукової роботи:

«Мета роботи – проаналізувати соціально-економічні та політичні передумови виникнення того чи іншого явища в українській історії».

«Основна мета наукової роботи – розглянути існуючі концепції щодо історичного існування українського суспільства та проаналізувати етапи його розвитку».

Мета наукової роботи повинна бути тісно пов'язана з назвою її теми. На основі сформульованої мети студент має визначити основні завдання, які необхідно розв'язати в процесі виконання наукової роботи. Завдання повинні конкретизувати основну мету наукової роботи; їх визначення пов'язане з назвами основних розділів.

Рекомендується такий варіант складання плану наукової роботи. На початку підготовки наукової роботи студенту необхідно ознайомитися зі змістом наукових публікацій за вибраною темою і скласти розгорнутий план із зазначенням основних розділів і підрозділів роботи, який потрібно узгодити з науковим керівником. План наукової роботи є відбиттям її структури, під якою розуміється порядок komponування і взаємозв'язок окремих її частин. Виконані розділи роботи студент подає на розгляд керівнику і відповідно до його зауважень уточнює, доповнює і, в разі потреби, доопрацьовує.

Серед вимог до викладення матеріалу наукової роботи визначальними є послідовність та логічність, взаємопов'язаність окремих його частин, повнота у розкритті теми роботи. Для цього необхідно приділити увагу сучасним теоретичним і методичним розробкам, розглянути і творчо осмислити відповідну наукову літературу та періодичні видання, визначити своє ставлення до дискусійних питань теми. На основі аналізу даних, особистих вражень та узагальнень потрібно зробити необхідні висновки.

Потім студент подає наукову роботу науковому керівнику, який рецензує її та оцінює за відповідною системою рейтингу. У рецензії науковий керівник дає її стисло характеристику, оцінює теоретичний рівень, глибину проведених досліджень, доцільність і обґрунтованість запропонованих висновків, переваги та недоліки. У разі негативної оцінки наукова робота повертається студенту, який повинен доопрацювати її з урахуванням зауважень і лише після цього доопрацьований варіант подати науковому керівнику для повторної перевірки. Якщо попередня оцінка позитивна, студент допускається до захисту наукової роботи.

Третій етап передбачає написання тексту і оформлення наукової роботи. Наукову роботу студенти виконують самостійно, дотримуючись рекомендованої структури та вимог до технічного оформлення. Пропонується така структура наукової роботи: 1) титульна сторінка, де визначається тема, науковий керівник та прізвище з ініціалами студента; 2) зміст або план роботи, де вказуються заголовки розділів (підрозділів); 3) вступ, де розкриваються актуальність та практичне значення обраної теми, мета і основні завдання, предмет і об'єкт дослідження, структура наукової роботи, визначаються джерела інформації; 4) основна частина, що складається з 2-3-х основних розділів, які, у свою чергу, можуть поділятися на 2-3 підрозділи, зміст яких повинен відповідати направленості теми, підпорядковуватись основній меті та завданням, бути органічно взаємопов'язаними, мати приблизно однаковий обсяг; 5) висновки, зроблені студентом по викладеному матеріалу; 6) список використаної літератури, який розміщують у кінці роботи в алфавітному порядку в такій послідовності:

- хрестоматійні праці видатних вітчизняних і зарубіжних діячів;
- законодавчі документи в різні історичні періоди;
- матеріали періодичного друку;
- навчальні підручники та інші матеріали.

У літературних і наукових джерелах вказують прізвище, ініціали автора, повну назву книги, місце видання, видавництво, рік видання. Для статей, що опубліковані в періодичній пресі, зазначають прізвище, ініціали автора, назву

статті, назву журналу чи газети, рік видання, номер журналу чи дату виходу газети.

Наукова робота має бути написана (чи надрукована) чітко, розбірливо, без помилок та виправлень, з одного боку білого паперу формату А4 (210х297мм). Загальний обсяг наукової роботи, включаючи список використаних літературних джерел та додатки, не повинен перевищувати 15-25 сторінок, надрукованих через 1,5-й інтервал. Текстова частина має бути чорного кольору. Аркуш наукової роботи повинен мати поля: ліве, верхнє, нижнє – 20мм, праве – 10мм. Нумеруються всі сторінки роботи до останньої, починаючи з титульної сторінки. Порядковий номер сторінки проставляється по середині її нижнього поля. Цитати, що наводяться в тексті, потрібно виділяти окремо у квадратних дужках в кінці процитованого уривку, де вказують порядковий номер джерела у списку використаної літератури та відповідності сторінки джерела (наприклад: [14, с. 31-48]).

3. Захист роботи.

Тези доповіді студент готує заздалегідь. Доповідь повинна бути змістовною і тривати біля 5-8 хвилин. У доповіді необхідно: 1) назвати тему наукової роботи; 2) показати її актуальність та значущість; 3) сформулювати основну мету і завдання дослідження; 4) стисло розкрити зміст та результати роботи; 5) визначити висновки і внесені пропозиції. Після доповіді студент відповідає на запитання викладача. Результати захисту наукової роботи оцінюються за рейтинговою системою, що визначено кафедрою.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними методами навчання є в першу чергу усне фронтальне опитування та виконання письмових робіт, зокрема: реферат, історичний диктант, модульна контрольна робота, ІНДЗ.

В залежності від джерела інформації використовуються такі методи: словесні – бесіда, розповідь, пояснення, диспут; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – вправа, дослід, практична робота; за логікою викладу – індукція, дедукція; традиційні; за рівнем пізнавальної активності – пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі.

Вибір методу також залежить від поставленої дидактичної мети. Відповідно до неї можна використовувати такі методи: а) методи усного викладу знань і активізації пізнавальної діяльності: розповідь, пояснення, лекція, ілюстрування і демонстрування; б) методи закріплення навчального матеріалу: бесіда, робота з текстами; в) методи самостійної роботи щодо осмислення і засвоєння нового матеріалу: робота з аудіо- відео- матеріалами; г) методи навчальної роботи щодо застосування знань на практиці із формування умінь та навичок: письмові та практичні вправи, проєктні заняття; д) методи перевірки і оцінки знань, умінь та навичок: постійне спостереження за роботою студентів, усне опитування (індивідуальне, фронтальне).

До форм і методів відносяться проблемні й оглядові лекції, дискусії, практичні заняття, круглі столи, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки, брифінги, інтегровані заняття, проблемні заняття, прес-конференції, презентації власних проєктів тощо.

При викладанні даного курсу перевагу надається продуктивним методам: проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, презентації, кейс-стаді, бесіди і дискусії, дистанційні консультації та онлайн конференції спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Використовується студентоцентризований, проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи до навчання.

Навчання здійснюється під час лекційних занять, а також з самостійної позааудиторної роботи, усно історичні експедиції з використанням сучасних інформаційних технологій навчання, консультацій з викладачами.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є

1) Під час лекційних занять використовується: бесіди, участь в обговоренні, дискусії, повідомлення на задану тему, доповідь за допомогою презентації; тести, бліц-опитування, міні-проекти;

2) Письмовий контроль використовується для підсумкового модуля, або з метою додаткових балів. До письмового контролю відноситься: тестування, есе, творча робота, індз, реферат, створення презентації, захист польових досліджень.

Формою підсумкового контролю є залік

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань

Розподіл балів, які отримують студенти Для заліку

Розподіл балів, які отримують студенти для заліку															Кількіс ть балів (залік)	Сумар на к-ть балів
Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)																
Змістовий модуль 1*							Змістовий модуль 2*									
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т1 0	Т1 1	Т1 2	Т1 3	Т1 4	Т1 5	40	100
2	2	2	4	2	4	4	2	4	2	2	4	2	2	2		

***Модульна контрольна робота передбачає 3 бали.**

Критерії оцінювання знань студента на семінарському занятті

В оцінці студентів враховуються наступні моменти: достатність об'єму відповіді (повна, достатньо повна, неповна); ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, правилами; зрозумілість основного завдання запитання; логічність викладу матеріалу; обґрунтованість основних положень власних міркувань; не традиційність підходу до викладу відповіді; уміння інтегрувати та диференціювати знання.

«1,5-2 бали» виставляється студентам, які в повному об'ємі володіють програмовим матеріалом з навчального курсу, обізнані з усіма поняттями та термінами і адекватно оперують ними під час відповідей на поставлені запитання, ознайомлені з спеціальною літературою. Для отримання вищого балу студенти повинні продемонструвати творчу самостійність, здатність аналізувати факти, логічно мислити, ставити запитання та шукати на них відповіді. При оцінці враховуються уміння аргументувати власні судження теоретичними та фактичними положеннями, виконання завдань для самостійної роботи.

«1,1-1,5 бали» виставляються також за умов достатньо повного володіння знаннями з навчального курсу. Відповідь студента має бути правильною, обґрунтованою зі знаннями основних напрямів і змісту роботи. Студент повинен уміти аналітично працювати з різними концепціями, ідеями, підходами до поставлених проблем. Одночасно в роботі може бути допущено дві-три несуттєві помилки чи деяка неповнота відповіді, кострубатість і скутість у висловленій думці. Не в повній мірі виконані завдання для самостійної роботи.

«0,6-1 бали» виставляється за знання, що продемонстровані в неповному об'ємі. Завдання для самостійної роботи виконані частково.

«0-0,5 бал» – теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу порівняння. Завдання для самостійної роботи не виконані.

Модульна контрольна робота передбачає 3 бали.

Так, оцінка 3 бали – відповідь належить до високого рівня засвоєння навчального матеріалу, є повною, логічною, аргументованою та доказовою.

1-2 балів виставляється за відповіді студентів, які носять фрагментарний і неповний характер; не завжди є логічними і обґрунтованими, однак присутні власні судження та висновки.

0,5-1 бал – теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без осмислення, аналізу. Відповідь не містить елементів власного судження або взагалі відсутня.

Оцінювання індивідуально-дослідного завдання передбачає максимум 10:

8-10 балів – самостійно і творчо вирішені поставлені проблеми, студент вміє узагальнювати й систематизувати, робити логічні висновки. Логічна структуру змісту навчального матеріалу дисципліни розроблена.

5-7 балів виставляється студентам, які проявляють творчу самостійність, виявляють здатність аналізувати факти, що стосуються поставлених проблем. Розроблена логічна структура змісту навчального матеріалу дисципліни є

логічно викладеною, зроблено самостійні висновки. Зустрічаються несуттєві недоліки.

2-4 балів відповідають роботі, в якій на належному рівні висвітлюється певна проблема, відсутні судження студента, його висновки та узагальнення. Висвітлення проблеми є неповним.

0-1 бали виставляється студентам, які виконали індивідуально-дослідницьке завдання на неналежному рівні: матеріал не відображає проблему дослідження, відсутній логічний виклад.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюється із врахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюватися може виконання студентами відповідних навчальних завдань, під час роботи над якими вони демонструють власне логічно побудоване історичне мислення; розгорнуті і стислі, але конкретні усні відповіді, письмові роботи, доповіді, реферати, виступи у дискусіях тощо.

Оцінка „відмінно” („5”, „А”) виставляється студентами, які набрали загальну суму балів 90-100 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- ґрунтовно засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу, вміють її використовувати для аргументації тих чи інших положень при розкритті змісту відповідної проблеми;
- вільно оперують фактологічною джерельною базою, хронологією, оволоділи відповідною науковою термінологією, що передбачена при засвоєнні даного курсу;
- регулярно, кваліфіковано з використанням матеріалів додаткової літератури виступали на заняттях;

Оцінка „добре” („4”, В) виставляється студентам, які набрали загальну суму балів 80-89 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- виявили обізнаність та частково засвоїли матеріал, який дає можливість розуміти процеси розвитку новітніх технологій;
- продемонструвавши знання фактичного матеріалу, орієнтуються в історичних датах, частково володіють відповідною науковою термінологією;

Оцінка „задовільно” („4”, „С”) виставляється студентам, які набрали загальну суму балів 70-79 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- виявили обізнаність та частково засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу;
- в основному засвоїли матеріал, який дає можливість розуміти процеси розвитку та застосування новітніх технологій;
- продемонструвавши знання фактичного матеріалу, орієнтуються в історичних датах, частково володіють відповідною науковою термінологією;

Оцінка „задовільно” („3”, „D”) виставляється студентам, які набрали загальну суму балів 60-69 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не повністю опанували матеріал, передбачений програмою курсу, мають досить поверхневі знання щодо проблем, які вивчалися;
- показали фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій;

- обмежилися опосередкованим вивченням історичних джерел та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури;
- пасивно поводити себе на заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи.

Оцінка „задовільно” („3”, „E”) виставляється студентам, які набрали загальну суму балів 50-59 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- показали фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядались під час лекцій;
- обмежилися опосередкованим вивченням історичних джерел та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури;
- пасивно поводити себе на заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи.

Оцінка „незадовільно” („2”, „FX”) з можливістю повторного складання виставляється студентам, які набрали загальну суму балів 35-49 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не відвідували частину лекційних занять, і бажання до самостійної роботи,
- не опрацювали рекомендованої літератури у зв'язку з цим не орієнтуються в історичних процесах .

Оцінка „незадовільна” („2”, „F”) р з обов'язковим повторним курсом виставляється студентам, які набрали загальну суму балів 1-34 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не відвідували лекційних занять,
- пасивно поводити себе на заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи,
- не опрацювали рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтується в історичних процесах,
- не бажали відповідати на поставленні питання під час проведення бліц-опитувань.

фактично не засвоїли програму курсу.

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	Відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Виявіть особливості усної історії як галузі історичного знання.
2. Визначте предмет і завдання Усної історії.
3. Проаналізуйте основні методологічні підходи до вивчення усної історії.
4. З'ясуйте методи усно історичних досліджень.
5. Виявіть особливість усної історії як дослідницької ділянки у світовій науці: становлення та стан.
6. Охарактеризуйте теоретико - методологічний дискурс усноісторичних досліджень у просторі конструювання минулого.
7. Постежте процес становлення та інституціоналізації усної історії в Україні.
8. Виявіть проблеми та юридично-правові аспекти практики усної історії.
9. Покажіть кореляцію політики пам'яті у дзеркалі усноісторичної розповіді.
10. Охарактеризуйте питання розвитку усноісторичної освіти в Україні.
11. Визначте суть методики інтерв'ювання.
12. Охарактеризуйте види і типи інтерв'ю.
13. Охарактеризуйте процес підготовки до усно історичного дослідження на етапі вибору і пошуку респондентів.
14. В чому полягає технічна підготовка до інтерв'ю?
15. Якою має бути супровідна документація під час збору усно історичних матеріалів?
16. Охарактеризуйте основні етапи та вимоги до документування і архівування (збереження і удоступнення) спогадів.
17. Виявіть особливості у підходах до формування питальника / програми інтерв'ю.
18. Що таке «Ситуація інтерв'ю»? які виходи із складних обставин?
19. Охарактеризуйте класифікацію наративних запитань
20. Яким має бути транскрипт інтерв'ю? його особливості.
21. Охарактеризуйте нотаційні системи: для чого і як використовувати.
22. Виявіть, у чому полягає особливість аналізу та способів репрезентації матеріалів усної історії.
23. Проаналізуйте методики роботи з пост-пам'яттю
24. Охарактеризуйте прийоми і заходи, які допомагають «не нашкодити» в усно історичних дослідженнях
25. З'ясуйте, в чому полягає проблема колективної травми під час збору усно історичних матеріалів.
26. Виявіть, як корелюється політика пам'яті та особиста історія під час усноісторичних досліджень.
27. Як працювати із усно історичними матеріалами по слідах больових спогадів?
28. В чому полягає проблема «проговорення болю» в усно історичних дослідженнях?
29. Виявіть способи навчання спогадами.
30. Охарактеризуйте усну історію як освітній інструмент.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Боднар Г. Усна історія революції, війни і волонтерства в Україні: як працювати з незавершеним минулим. Режим доступу: <https://www.inst-ukr.lviv.ua/download.php?portfolioitemid=830>

Віра, Надія, Любов: Спогади жінок / під ред. Марії Паньків. Т. 1. Варшава: Український Архів, 2001. 426 с.

Віра, Надія, Любов: Спогади жінок / під ред. Марії Паньків. Т. 2. Варшава: Український Архів, 2005. 360 с.

Грінченко Г. Усна історія: теорія, метод, джерело // Невигадане: Усні історії оstarбайтерів / Автор-упоряд., ред., вступ. ст. Г. Г. Грінченко. Х.: ВидавничийДім «Райдер», 2004. С. 10–32.

Грінченко Г. Конструирование идентичности и модели самопрезентации в устных историях украинских оstarбайтеров // Перекрестки: Журнал исследований восточноевропейского пограничья. 2011. № 3-4. С. 274-290

Грінченко Г. Усні свідчення колишніх оstarбайтерів: спроба аналізу// Україна модерна: міжнародний інтелектуальний часопис. 2007. №11. С. 111-126.

Грінченко Г. Г. Усна історія: Методичні рекомендації з організації дослідження: Для студентів і аспірантів. Х.: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2007. 28 с. Режим доступу: https://oralhistory.com.ua/wp-content/uploads/2022/01/grinchenko_metod.pdf

Грінченко Г. Усна історія незавершеної війни це насамперед питання етики й методології. Режим доступу: <https://armyinform.com.ua/2023/10/18/usna-istoriya-nezavershenoyi-vijny-cze-nasampered-pytannya-etyky-j-metodologiyi-gelinada-grinchenko/>

Грінченко Г. Forced Labour in Nazi Germany in the Interviews of the Former Child Ostarbeiters // Reclaiming the Personal: Oral History in Post-Socialist Europe. Edited by Natalia Khanenko-Friesen, Gelinada Grinchenko. Toronto-Buffalo-London: University of Toronto Press, 2015. PP. 176-204.

Жива історія – метод усної історії в школі // https://www.ustnayaistoriya.info/wp-content/uploads/2015/08/oral-history_brochure_ukraine_book-web_21x21cm-1.pdf

Нолл В. Трансформація громадянського суспільства. Усна історія української селянської культури 1920–30 років. К.: Центр досліджень усної історії та культури РОДОВІД, 1999. 559 с.

Карут К. Почути травму. Розмови з провідними спеціалістами з теорії та лікування катастрофічних досвідів К., 2017. 496 с.

Кісь О. Усна жіноча історія як феміністський проект: західні теорії, пострадянські контексти, українські практики. Режим доступу: <https://nz.lviv.ua/archiv/2015-6/15.pdf>

Кісь О. Відновлюючи власну пам'ять: проект «Україна ХХ століття у пам'яті жінок». Україна Модерна. Т. 11, 2006. С. 266-270

Кісь О. Гендерні аспекти практики усноісторичних досліджень: особливості жіночого досвіду, пам'яті і на рації. «Суспільні злами і поворотні моменти: макроподії крізь призму автобіографічної розповіді»: Матеріали Міжнар. наук. конф., [м. Львів] 25-26 вересня 2014 р. / [Упорядники: О.Р.Кісь, Г.Г.Грінченко, Т.Пастушенко]. Львів.: ІННАН України, 2014. С. 11-41

Кісь О. Історія України у дзеркалі жіночих долі. Рецензія на книгу [Незвичайні долі звичайних жінок. Усна історія ХХ століття / Гол. упорядник Іроїда Винницька. Львів: Видавництво Львівської Політехніки, 2013. - 836 с.]. Народознавчі Зошити. №2. 2014. С. 422-425

Кісь О. Навчаючи спогадами: жіноча історія у освітньому процесі. Рецензія на [Petö, Andrea and Berteke Waaldijk (eds.) Teaching with Memories: European Women's Histories in International and Interdisciplinary Classrooms. Galway: Women's Studies Center, National University of Ireland, 2006. 207 p.]. Схід-Захід. Історико-культурологічний збірник. Вип. 11-12. Спеціальне видання: Усна історія в сучасних соціальногуманітарних студіях. За ред. В.Кравченка та Г.Грінченко. Х., 2008. С. 385-390

Кісь О. Проблема профанації жіночої історії в Україні. Рецензія на книгу [Богдан Савка. «А смерть їх безсмертям зустріла»: Нариси, спогади, документи про участь жіноцтва (...) в національно-визвольній боротьбі ОУН-УПА 40-х – поч. 50-х р. ХХ ст. Тернопіль: Джура, 2003. 332 с.]. Народознавчі зошити. 2007, № 5-6. С. 711-714

Кісь О. Усна історія: теоретичні засади та методика автобіографічного дослідження. Наукові записки з української історії. Зб. наук. ст. Вип. 19. Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г.Сковороди. Тернопіль: Астон, 2007. С. 431-439

Кісь Оксана. Жіноча історія як напрямок історичних досліджень: становлення феміністської методології. УІЖ. 2012. № 2. С- 159-172

Кісь О. Усна історія: становлення, проблематика, методологічні засади // https://uamoderna.com/images/archiv/11/2_UM_11_Vstup_Kis.pdf

Методичні рекомендації для збору матеріалів «усної історії» у свідків та учасників Другої світової війни / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: europsyhistori.wordpress.com/2011/09/06

Незвичайні долі звичайних жінок. Усна історія XX століття / Гол. упорядник Іроїда Винницька. [Бібліотека «України Модерної», серія «Щоденники, спогади, інтерв'ю», число 1. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 836 с.

Нагайко Т. Ю., Іваненко А. О. Методичні рекомендації з організації та проведення наукових досліджень з питань вивчення історичного минулого сільських населених пунктів засобами усної історії (для студентів історичних факультетів). Переяслав-Хмельницький, 2005. 43 с.

Огієнко В.І. Культурна травма у сучасній зарубіжній історіографії: концепт та метод//<https://old.uinp.gov.ua/publication/ogienko-vi-kulturna-travma-u-suchasnii-zarubizhnii-istoriografii-kontsept-ta-metod>

Паниотто В. И., Максименко В. С. Количественные методы в социологических исследованиях. К.: Наукова думка, 1982. 272 с.

Пастушенко Т. Метод усної історії та усно історичні дослідження в Україні. Історія України. 17-18 (657-658). Травень. 2010

«Прошу вас мене не забувати»: усні історії українських остарбайтерів / гол. ред. Г. Грінченко; упоряд. І. Ястреб, Т. Пастушенко та ін. Х.: Право, 2009. 208 с.

Скокова Л. Біографічні дослідження в соціології: традиція і сучасний досвід. К.: ІС НАНУ, 2004. 204 с.

Скорейко Г. Втрачене сусідство: Буковинське єврейство очима християнського населення міжвоєнного періоду (матеріали усних оповідей). Вісник Центру буковинознавства. Збірник наукових праць науково-дослідного Центру Буковинознавства Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Чернівці: Технодрук, 2019. Т. 1. С. 179-196.

Скубицька Ю. Як працювати з усною історією: поради дослідникам. Режим доступу: <https://warchildhood.org/ua/2023/06/22/%D1%8F%D0%BA-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8-%D0%B7-%D1%83%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%8E-%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%94%D1%8E-%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8-%D0%B4/>

Суковата В. Гендерна ідентичність і конструювання пам'яті кризових моментів історії: жіночі стратегії виживання. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2009, № 2. С. 67-95

Суковатая Виктория. Устные истории, гендерная память и женские стратегии выживания в эпоху сталинизма. З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. 2010, № 2. С.331-378

Усна жіноча історія. Повернення / За ред. Галини Дацюк. - Київ: Жіночий Центр «Спадщина», 2003. 273 с

Сурева Н. Правила видання джерел з усної історії (проект). За-поріжжя, 2005. 24 с.

Український голокост 1932–1933: Свідчення тих, хто вижив. Том I Упоряд. о. Ю. Мицик. К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2003. 296 с.;

Український голокост 1932–1933: Свідчення тих, хто вижив. Том II/Упоряд. о. Ю. Мицик. К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 443 с.;

Український голокост 1932–1933: Свідчення тих, хто вижив. Том III/Упоряд. о. Ю. Мицик. К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 432 с.

Томпсон П. Голос прошлого. Устная история/ Пер. с англ. М.: Издательство «Весь Мир», 2003. 368 с.

Рутар Х. Усноісторичний проект: досвід в(и)ключення жіночих голосів. 13 травня 2020 Режим доступу: <https://ua.boell.org/uk/2020/05/13/usnoistorichniy-proekt-dosvid-viklyuchennya-zhin-ochikh-golosiv>

У пошуках власного голосу: Усна історія як теорія, метод та джерело. Зб.наук. ст. / За ред. Г. Г. Грінченко, Н. Ханенко-Фрізен. Харків : Видавництво, 2010. 248 с.

Усна жіноча історія. Повернення: Історіографія сільських жінок в контексті суспільно-історичних факторів радянського і перехідного періодів. К.: ЖЦ «Спадщина», 2003. 292 с.

Ханенко-Фрізен Н. У пошуках суб'єкта: Усна історія у плюральному світі. Режим доступу: http://oralhistory.com.ua/assets/images/img_pub-uaui/u_poshukah/01_N_Khanenko-Friesen.pdf

Ханенко-Фрізен Н. У пошуках інших суб'єктів історії: усна історія деколективізації в Україні у 1990-х. Україна модерна. 2016. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Khanenko-Friesen_Natalia/U_poshukakh_novoho_subi_ekta_istorii_proekt_Usna_istoriia_dekolektyvizatsii_v_Ukraini_1990-kh_rr/

Ханенко-Фрізен Н. Про усні свідчення та продукування значень: українсько-канадські дослідницькі практики. Режим доступу:

https://chtyvo.org.ua/authors/Khanenko-Friesen_Natalia/Pro_usni_svidchennia_ta_pr_odukuvannia_znachen_ukrainsko-kanadski_doslidnytski_praktyky/

Шваліна Й. Мовчання говорить. К. 2016. 303 с.

Natalia Khanenko-Friesen. In Search of History's Other Agents: Oral History of Decollectivization in Ukraine in the 1990s // Reclaiming the Personal: Oral History in Post-Socialist Europe. Edited by Natalia Khanenko-Friesen, Gelinada Grinchenko. - Toronto-Buffalo-London: University of Toronto Press, 2015. - PP. 176-204.

Beyond Women's Words Feminisms and the Practices of Oral History in the Twenty-First Century Edited By Katrina Srigley, Stacey Zembrzycki, Franca Iacovetta. Copyright 2018

Plato, Alexander von. Erfahrungsgeschichte Von der Etablierung der Oral History//Biographische Methoden in den Humanwissenschaften 25 /Hrsg. von G. Jüttemann und H. Tomae. Weinheim, 1998. S. 60–74.

Rosenthal, Gabriele. Biographical method - biographical research//Seale Clive, Giampietro Gobo, Jaber F. Gubrium, and David Silverman (eds.). Qualitative Research Practice. London: SAGE Publications, 2004. P. 48–64.

Rosenthal, Gabriele. The Healing Effects of Storytelling: On the Conditions of Curative Storytelling in the Context of Research and Counseling //Qualitative Inquiry. 2003. Volume 9. № 6. P. 915–933.

Schütze F. Biographieforschung und narratives Interview//Neue Praxis. Jahrgang 13/1983. Heft. 3. S. 283–293.

27. The oral history reader/Ed. by Robert Perks and Alistair Thomson. London and New York: Routledge, 2002. 479 p.

28. Warren A. Oral History and Migrant Wage Labor: Sources of Narrative Distortion//Oral History Review. Summer/Fall 2001. Vol. 28 Issue 2. P. 1–20.

29. Wierling D. Oral History/Aufriß der Historischen Wissenschaften. Band 7: Neue Themen und Methoden der Geschichtswissenschaft. Stuttgart, 2003. S. 81–152

Інформаційні ресурси

1. Муравицька Г. Інформація як стратегічний ресурс організації науково-дослідного процесу // http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnyk15/fail/Muravytska.pdf
2. Про інформацію : Закон України № 2658-XII від 02.10.1992 р. із змін. // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. 1992. № 48. Ст. 650. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

3. Про науково-технічну інформацію : Закон України № 3322-XII від 25.06.1993 р. // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. 1993. № 33. Ст. 345. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.
8. Фонди бібліотек: університетської, факультетської, обласної
9. Форум усної історії України. Режим доступу: <https://tsdahou.archives.gov.ua/2023/10/11/forum-usnoyi-istoriyi-ukrayiny/>
10. Верховна Рада України . Бібліотечно-бібліографічні ресурси. URL: <http://lib.rada.gov.ua/static/excursion/kozaztvo.html>
10. Енциклопедія історії України. URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU>
11. Україна модерна // <https://uamoderna.com/arkhiv>
12. Український інститут національної пам'яті <https://old.uinr.gov.ua/>
13. Українська асоціація усної історії: <http://oralhistory.com.ua/>
14. International Oral History Association / Міжнародна асоціація усної історії: <https://www.ioha.org/>